

Bộ Nông nghiệp và
Môi trường

**“Tuần lễ thế giới nâng cao nhận thức về kháng thuốc 18-24/11” và
Hội thảo đánh giá thực hiện Chiến lược quốc gia về
phòng, chống kháng thuốc giai đoạn 2023-2025**

NỘI DUNG CUNG CẤP BÁO CHÍ

Bộ Y tế và Bộ Nông nghiệp và Môi trường, Tổ chức Y tế Thế giới và các đối tác quốc tế cùng hợp tác để nâng cao nhận thức, vận động chính sách và hành động ngay hưởng ứng Tuần lễ Thế giới nâng cao nhận thức về kháng thuốc và tổng kết thực hiện Chiến lược quốc gia về phòng, chống kháng thuốc giai đoạn 2023-2025

Hà Nội ngày 24 tháng 11 năm 2025

Bộ Y tế (BYT) cùng Bộ Nông nghiệp và Môi trường, Tổ chức Y tế Thế giới và các đối tác quốc tế cùng phối hợp tổ chức Mít tinh hưởng ứng Tuần lễ Thế giới nâng cao nhận thức về kháng thuốc 18-24 tháng 11 hàng năm và tổng kết thực hiện Chiến lược quốc gia về phòng, chống kháng thuốc giai đoạn 2023-2025.

Bộ Y tế nhấn mạnh **Tuần lễ Thế giới nâng cao nhận thức về kháng thuốc** là một chiến dịch toàn cầu nhằm thúc đẩy hiểu biết và hành động về kháng thuốc. Tổ chức Y tế Thế giới đưa ra Chủ đề năm 2025: **“HÀNH ĐỘNG NGAY: BẢO VỆ HIỆN TẠI, BẢO ĐẢM TƯƠNG LAI CỦA CHÚNG TA”**. Chủ đề này nhấn mạnh nhu cầu cấp thiết hành động mạnh mẽ và thống nhất để ứng phó với kháng thuốc. Kháng thuốc đang gây hại cho sức khỏe, chuỗi thực phẩm, môi trường và nền kinh tế của chúng ta. Đây không phải là thách thức của tương lai mà là vấn đề đang diễn ra từng ngày. Nhiễm trùng do kháng thuốc đang gia tăng gây ra hàng triệu ca tử vong mỗi năm, trong khi nhận thức, đầu tư và hành động vẫn còn hạn chế.

Tiếp nối động lực từ Phiên họp Cấp cao của Đại hội đồng Liên Hợp Quốc năm 2024 về kháng thuốc, lời kêu gọi hành động khẩn cấp từ các bên liên quan bao gồm cơ quan quản lý, tổ chức xã hội, nhân viên y tế, bác sĩ thú y, nông dân, các đơn vị môi trường đến mỗi người dân: biến những cam kết chính trị thành các hành động thiết thực, có trách nhiệm và cứu sống con người. Để **“BẢO VỆ HIỆN TẠI, BẢO ĐẢM TƯƠNG LAI CỦA CHÚNG TA”**, chúng ta phải ưu tiên đầu tư dài hạn và hành động mang tính chiến lược trong lĩnh vực sức khỏe con người, động vật và môi trường. Việc tăng cường hệ thống giám sát, bảo đảm tiếp cận công bằng thuốc và chẩn đoán có chất lượng, thúc đẩy đổi mới và xây dựng hệ thống đủ sức chống chịu trước các nguy cơ điều trị đòi hỏi sự cam kết và nguồn lực dài hạn.

Đầu tư vào hoạt động phòng chống AMR là một bước đi thông minh cho một tương lai an toàn và lành mạnh hơn. Từ việc một nhà quản lý bệnh viện thành lập nhóm quản lý sử dụng kháng sinh hay một người nông dân áp dụng thực hành quản lý chất thải bền vững..., mọi hành động đều có giá trị. Bất kể vai trò của bạn là gì – hình thành chính sách, cung cấp dịch vụ, bảo vệ hệ sinh thái hay nâng cao nhận thức, “Hành động ngay: **“HÀNH ĐỘNG NGAY - “BẢO VỆ HIỆN TẠI, BẢO ĐẢM TƯƠNG LAI CỦA CHÚNG TA”** là trách nhiệm chung. Cùng nhau, chúng ta có thể giữ được hiệu quả của thuốc kháng vi sinh vật và xây dựng một thế giới khỏe mạnh và bền vững hơn cho các thế hệ mai sau.

Nhiều yếu tố đã đẩy nhanh mối đe dọa kháng thuốc trên toàn thế giới - bao gồm việc sử dụng quá mức và không hợp lý thuốc ở người, vật nuôi và nông nghiệp, cũng như khả năng tiếp cận kém với nước sạch và vệ sinh. Việt Nam cũng trong bối cảnh toàn cầu về gia tăng kháng thuốc.

Để ứng phó với kháng thuốc, Việt Nam đã có những bước tiến quan trọng. Năm 2023, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt **Chiến lược Quốc gia về Phòng, chống kháng thuốc giai đoạn 2023-2030**. Chiến lược quốc gia là thể hiện nỗ lực, cam kết của Chính phủ Việt Nam, phối hợp với Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) và các đối tác quốc tế khác nhằm chống lại sự gia tăng của tình trạng kháng thuốc, sự chủ động tham gia và phối hợp giữa các ngành Y tế, Nông nghiệp-Môi trường, Công thương từ trung ương đến địa phương trong lĩnh vực sức khỏe con người, thú y, môi trường. Chiến lược đặt ra bốn mục tiêu cụ thể: (1) Nâng cao nhận thức của các cấp chính quyền địa phương và hiểu biết của nhân viên y tế, thú y và người dân về phòng, chống kháng thuốc; (2) củng cố hệ thống giám sát kháng thuốc để cảnh báo kịp thời về sự xuất hiện, lan truyền, mức độ và xu hướng kháng thuốc của các vi sinh vật; (3) Giảm sự lan truyền của vi sinh vật và bệnh truyền nhiễm; (4) Sử dụng thuốc kháng vi sinh vật ở người và động vật hợp lý, an toàn và có trách nhiệm.

Kế hoạch hành động Quốc gia theo các giai đoạn trong lĩnh vực y tế và nông nghiệp cũng đã được phê duyệt bởi Bộ Y tế, Bộ Nông nghiệp và Môi trường, đặt ra các mục tiêu cụ thể về nhận thức, giáo dục, giám sát, nghiên cứu, kiểm soát nhiễm trùng, tối ưu hóa sử dụng kháng sinh.

GS.TS. Trần Văn Thuấn – Thứ trưởng Bộ Y tế nhấn mạnh: *“Kháng thuốc không còn là thách thức của tương lai mà đang đe dọa sức khỏe, an ninh lương thực và sự phát triển kinh tế – xã hội từng ngày. Việt Nam đã triển khai Chiến lược quốc gia phòng, chống kháng thuốc giai đoạn 2023–2025 với nhiều kết quả rõ nét, dựa trên sự phối hợp chặt chẽ giữa các ngành y tế, nông nghiệp – môi trường và các đối tác quốc tế. Chúng tôi kêu gọi mọi cấp, mọi ngành và toàn xã hội cùng ‘Hành động ngay: Bảo vệ hiện tại, bảo đảm tương lai của chúng ta’. Những nỗ lực thống nhất hôm nay sẽ quyết định khả năng bảo vệ hiệu lực của thuốc và sức khỏe cho các thế hệ mai sau.”*

TS. Phùng Đức Tiến – Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường nhấn mạnh: *“Kháng thuốc không chỉ là thách thức trong y tế mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến nông nghiệp và môi trường. Chúng tôi cam kết tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Bộ Y tế và các Bộ, Ngành liên quan triển khai các giải pháp quản lý về sử dụng kháng sinh hợp lý, an toàn, có trách nhiệm trong chăn nuôi, nuôi trồng thủy sản và xử lý môi trường theo hướng bền vững, nhằm bảo vệ sức khỏe cộng đồng và an ninh lương thực quốc gia.”*

Tiến sỹ Angela Pratt, Trưởng Đại diện WHO tại Việt Nam phát biểu tại Hội thảo tổng kết và lễ Mít tinh: “WHO sẽ tiếp tục đồng hành cùng Chính phủ Việt Nam để mở rộng giám sát vi sinh, tăng cường năng lực phòng xét nghiệm và thúc đẩy sử dụng kháng sinh hợp lý”.

Ông Vinod Ahuja, Trưởng đại diện, Tổ chức Nông nghiệp và Lương thực thế giới tại Việt Nam (FAO) đã nói: *“Kháng thuốc không chỉ là vấn đề của hệ thống y tế mà còn tác động sâu sắc đến sản xuất nông nghiệp và an toàn thực phẩm. Chúng tôi đánh giá cao vai trò lãnh đạo mạnh mẽ của Chính phủ Việt Nam, được thể hiện qua Chiến lược Quốc gia về Phòng, chống Kháng thuốc giai đoạn 2023–2030, tầm nhìn đến năm 2045. FAO cam kết tiếp tục thúc đẩy các quan hệ đối tác hiệu quả và định hướng hành động để hỗ trợ triển khai thành công Chiến lược Quốc gia về Kháng thuốc. Chúng ta hãy tiếp tục đồng hành – trong tinh thần hợp tác chặt chẽ – nhằm tăng cường khả năng chống chịu trước tác động của kháng thuốc và quản lý các nguy cơ gia tăng đề kháng. Bởi chỉ khi cùng nhau hành động, chúng ta mới có thể bảo vệ sức khỏe con người, động vật và môi trường chung của chúng ta.”*

Thông tin về kháng thuốc

Kháng thuốc là gì?

Kháng thuốc xảy ra khi vi khuẩn, vi rút, nấm và ký sinh trùng thay đổi theo thời gian và không còn đáp ứng với thuốc, khiến các bệnh nhiễm trùng thông thường trở nên khó điều trị hơn và làm tăng nguy cơ lây lan bệnh, bệnh nặng và tử vong.

Nhiều yếu tố đã đẩy nhanh mối đe dọa kháng kháng sinh trên toàn thế giới - bao gồm việc sử dụng quá mức và sử dụng sai mục đích ở người, vật nuôi và nông nghiệp, cũng như khả năng tiếp cận kém với nước sạch và vệ sinh.

Kháng thuốc có tác động đáng kể đến sức khỏe con người, động vật và an ninh lương thực, đồng thời có liên quan đến các vấn đề môi trường như ô nhiễm. Các mầm bệnh kháng thuốc là mối đe dọa đối với mọi người ở mọi nơi.

Tuần lễ Thế giới nâng cao nhận thức về kháng thuốc (WAAW) là một chiến dịch toàn cầu được tổ chức hàng năm vào ngày 18-24 tháng 11 nhằm nâng cao nhận thức và hiểu biết về kháng thuốc, đồng thời khuyến khích các thực hành tốt trong cộng đồng, các nhà hoạch định chính sách và các bên liên quan theo tiếp cận Một Sức khỏe - những người đóng vai trò quan trọng trong việc giảm thiểu sự xuất hiện và lan rộng của kháng thuốc.

Tại sao Kháng thuốc là mối đe dọa ngày càng gia tăng?

- **Lạm dụng và sử dụng sai mục đích thuốc kháng vi sinh vật ở người, động vật và thực vật** – là nguyên nhân chính dẫn đến sự phát triển nhiễm trùng kháng thuốc. Thiếu thực hành kê đơn thuốc hợp lý và sự tuân thủ điều trị của bệnh nhân cũng góp phần vào tình trạng này. Ví dụ, thuốc kháng sinh tiêu diệt vi khuẩn nhưng không thể tiêu diệt các nhiễm trùng do virus như cảm lạnh hoặc cúm. Nhưng thông thường, kháng sinh vẫn được kê đơn cho những trường hợp đó hoặc được sử dụng thuốc kháng sinh mà không có sự giám sát y tế thích hợp. Thuốc kháng sinh cũng thường được sử dụng quá mức ở trang trại và nông nghiệp.
- **Thiếu tiếp cận với nguồn nước sạch, vệ sinh cho cả con người và động vật** – Thiếu nước sạch và vệ sinh tại các cơ sở y tế, trang trại và cộng đồng cũng như việc phòng ngừa và kiểm soát nhiễm trùng không đầy đủ sẽ thúc đẩy sự xuất hiện và lây lan của nhiễm trùng kháng thuốc.

Tình trạng vi khuẩn kháng thuốc trên thế giới¹

Sự gia tăng tình trạng kháng thuốc kháng sinh trên toàn cầu gây ra mối đe dọa đáng kể, làm giảm hiệu quả của các loại kháng sinh thông thường chống lại các bệnh nhiễm trùng lan rộng. Báo cáo Hệ thống giám sát sử dụng và kháng thuốc toàn cầu (GLASS) năm 2022 nêu bật tỷ lệ kháng thuốc đáng báo động trong số các tác nhân gây bệnh do vi khuẩn phổ biến. Tỷ lệ trung bình được báo cáo ở 76 quốc gia là 42% vi khuẩn E. coli kháng cephalosporin thế hệ thứ ba và 35% đối với vi khuẩn Staphylococcus aureus kháng methicillin là mối quan tâm chính. Đối với các bệnh nhiễm trùng đường tiết niệu do vi khuẩn E. coli gây ra, cứ 5 trường hợp thì có 1 trường hợp giảm khả năng nhạy cảm với các loại kháng sinh tiêu chuẩn như ampicillin, co-trimoxazole và

¹ <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/antimicrobial-resistance>

fluoroquinolone vào năm 2020. Điều này khiến việc điều trị hiệu quả các bệnh nhiễm trùng thông thường trở nên khó khăn hơn.

Klebsiella pneumoniae, một loại vi khuẩn đường ruột phổ biến, cũng cho thấy mức độ kháng thuốc cao đối với các loại kháng sinh quan trọng. Mức độ kháng thuốc tăng cao có khả năng dẫn đến việc sử dụng nhiều hơn các loại thuốc cuối cùng như carbapenem, trong đó tình trạng kháng thuốc lại được quan sát thấy ở nhiều khu vực. Khi hiệu quả của các loại thuốc cuối cùng này bị suy giảm, nguy cơ nhiễm trùng không thể điều trị được sẽ tăng lên. Các dự báo của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) chỉ ra rằng tình trạng kháng thuốc kháng sinh cuối cùng sẽ tăng gấp đôi vào năm 2035, so với mức năm 2005, nhấn mạnh nhu cầu cấp thiết về các biện pháp quản lý thuốc kháng sinh mạnh mẽ và phạm vi giám sát được tăng cường trên toàn thế giới.

Người dân Việt Nam có thể làm gì?

Mọi người chỉ nên dùng kháng sinh và các loại thuốc kháng vi sinh vật khác theo đơn của nhân viên y tế được phép kê đơn; luôn tuân thủ hướng dẫn của nhân viên y tế khi sử dụng thuốc kháng sinh; không bao giờ chia sẻ hoặc sử dụng thuốc kháng sinh còn thừa; phòng ngừa nhiễm trùng bằng cách thường xuyên rửa tay, chế biến thực phẩm hợp vệ sinh, tránh tiếp xúc gần với người bệnh, thực hành tình dục an toàn và tiêm chủng vắc xin đầy đủ.

Là một thành phần trong trong khu vực về chiến dịch "Quản lý cho tương lai", người dân và các tổ chức tại Việt Nam và trên thế giới được khuyến khích cam kết ngăn chặn lạm dụng và sử dụng sai mục đích thuốc kháng vi sinh vật.

- ❑ Đăng ký và cam kết tham gia chiến dịch "Quản lý cho tương lai" - [Hãy tham gia cuộc đua đạt 1 triệu cam kết sử dụng kháng sinh có trách nhiệm! | WHO \(antibioticawarenessweek.org\)](https://pledge.antibioticawarenessweek.org/en/)

Những cam kết toàn cầu đã được thực hiện?

Các nhà lãnh đạo toàn cầu đang thực hiện những hành động mạnh mẽ để chống lại mối đe dọa kháng thuốc. Vào tháng 9 năm 2024, tại phiên họp thứ 79 của Đại Hội Đồng Liên Hợp Quốc (UNGA), một cuộc họp cấp cao về kháng thuốc đã thông qua Tuyên bố Chính trị cam kết thực hiện các mục tiêu và hành động cụ thể, bao gồm giảm 10% số ca tử vong do AMR liên quan đến vi khuẩn (ước tính 4,95 triệu ca mỗi năm). Tuyên bố cũng kêu gọi các quốc gia đảm bảo tài trợ dài hạn và đặt mục tiêu huy động 100 triệu USD để khởi động các nỗ lực này. Mục tiêu là ít nhất 60% quốc gia có kế hoạch được tài trợ để đối phó với AMR vào năm 2030².

Cộng đồng quốc tế đang hỗ trợ Chính Phủ giải quyết kháng thuốc như thế nào?

Tổ chức Bốn Bên (Quadripartite): Bốn tổ chức phối hợp với nhau để hỗ trợ các quốc gia giải quyết AMR một cách toàn diện qua nhiều lĩnh vực. Các nỗ lực chung của họ tập trung vào cách tiếp cận "Một Sức Khỏe", nhận ra sự liên kết giữa sức khỏe con người, sức khỏe động vật, sức khỏe cây trồng và môi trường.

² <https://www.who.int/news/item/26-09-2024-world-leaders-commit-to-decisive-action-on-antimicrobial-resistance>

Tổ chức Bốn Bên bao gồm: Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên Hợp Quốc (FAO), Chương trình Môi trường Liên Hợp Quốc (UNEP), Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) – Bộ phận Kháng thuốc, Tổ chức Thú y Thế giới (WOAH, trước đây là OIE).

Thông Tin Thêm Về AMR:

- ❑ <https://amr.kcb.vn/>
- ❑ [Antimicrobial resistance in Viet Nam \(who.int\)](#)
- ❑ <https://www.fao.org/antimicrobial-resistance/en/>
- ❑ <https://www.flemingfund.org/>
- ❑ <https://www.fhi360.org/projects/viet-nam-fleming-fund-country-grant/>